

Situace k Ukrajině a dětské skupiny

Chceme pomoci rodinám z Ukrajiny, máme jako DS nějakou možnost?

Se začleněním malých dětí do kolektivu není v žádném případě třeba spěchat, pokud to není nezbytně nutné. **Dříve než rodina začne řešit umístění dětí do kolektivu, je třeba zabezpečit jejich duševní pohodu a zdraví. Zájem dítěte je vždy na prvním místě.**

Je možné poskytnout **prostory dětské skupiny pro setkávání rodičů s dětmi**, připravit společnou aktivitu.

Zprostředkovat informace:

- rozcestník k užitečným informacím různých resortů najdete na webových stránkách MPSV: <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-ukrajine>.
- Ministerstvo vnitra má na svých stránkách podrobné informace, jak postupovat v různých situacích <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx>
- Národní ústav duševního zdraví nabízí bezplatnou psychologickou a psychiatrickou pomoc <https://www.nudz.cz/> lidem z Ukrajiny a jejich rodinným příslušníkům, dále také informace také na stránkách Ministerstva vnitra <https://www.mvcr.cz/clanek/psychologicka-pomoc-pro-obcany-valka-na-ukrajine.aspx>

Může dětská skupina přijímat děti z Ukrajiny?

Ano, aktuálně je však potřeba **zajistit dodržení standartních podmínek** zákona o DS¹, zejména:

- doložení lékařského potvrzení včetně dokladu o očkování dítěte, údaje o zdravotní pojišťovně
- u zaměstnaneckých dětských skupin je alespoň jeden z rodičů dítěte zaměstnancem poskytovatele
- státní příspěvek na kapacitní místo je možné nárokovat po doložení vazby na trh práce
- není možné navyšovat kapacitu nad schválenou v závazném stanovisku KHS
- je třeba všem dětem v dětské skupině zajistit bezpečné prostředí, odpovídající péči a individuální přístup

Připravuje se nějaký právní předpis, který by v tomto případě umožnil výjimku?

V přípravě je zvláštní právní úprava, tzv. lex Ukrajina, který by na tuto situaci reagoval, v návrhu je nárok na státní příspěvek i na místo obsazené dítětem rodiče, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle tohoto zákona nebo mu byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, a to i pokud poskytovatel není zaměstnavatelem tohoto rodiče. V návrhu je možnost nahradit lékařské potvrzení a zejména údaje o očkování čestným prohlášením rodiče nebo osoby, která má toto dítě v péči.

Jedná se zatím jen o návrh, zejména nahrazení dokladu k očkování je diskutováno. O průběhu legislativního procesu budeme informovat.

¹ zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Je možné navýšit kapacitu dětské skupiny? Máme obsazeno, ale rádi bychom přijali děti z Ukrajiny.

Zvýšení kapacity dětské skupiny není možné úpravou zákona, jednotlivé parametry jsou provázané, jak počty dětí na pečující osobu, tak hygienické a prostorové podmínky podle počtu dětí, včetně požárních předpisů. **Stávající podmínky respektují ochranu a bezpečnost dětí**, u DS do 12 dětí jsou sníženy požadavky na prostor a další. Možnosti řešení jsou:

- **navýšení počtu míst při využití stávajícího závazného stanoviska KHS**, pokud je oprávnění vydáno na nižší počet (př. stanovisko KHS je na 12 dětí, poskytovatel požádal o oprávnění na 8 dětí. Může požádat o změnu kapacity)
- **navýšení kapacity, pokud to umožňují prostorové podmínky** (poskytovatel požádá a MPSV doloží nové stanovisko KHS)
- DS, jimž vzniklo oprávnění po 1.10.2021, musí mít v obou případech v souladu také doklad o splnění požadavků požární ochrany

MPSV zajistí bezodkladně změny oprávnění.

Uhradí nám stát péči o dítě válečných uprchlíků?

Dokud neplatí výše uvedený zákon, není možné nárokovat příspěvek za obsazení kapacitního místa dítětem, jehož rodič neprokázal vazbu na trh práce. Není k dispozici ani mechanismus, kterým by bylo možné za rodiče uhradit „školkovné“.

V současné době se změna právní úpravy týkající se prokázání vazby na trh práce rodiče urgentně řeší viz výše.

Je možné v dětské skupině zaměstnat ženy z Ukrajiny?

Za předpokladu dodržení zákoníku práce a souvisejících předpisů. V případě pečujících osob navíc požadavky ze zákona o DS – zletilost, svéprávnost, kvalifikace, bezúhonnost², zdravotní způsobilost nejen k práci, ale i k péči o děti. Pokud nebude ovládat dostatečně český jazyk (a z hlediska mluvních vzorů by měla mít správnou výslovnost a užívat vhodné, gramaticky správné struktury), pravděpodobně nemůže zajistit plnohodnotnou péči o české děti. **V situaci, že by se jednalo o dětskou skupinu pro ukrajinské děti, by to naopak bylo velmi vhodné.**

Zákon o DS neupravuje přítomnost dalších osob v dětské skupině nad rámec počtu pečujících osob, např. asistentů nebo provozních pracovníků, kteří pomáhají s přípravou stravy, úklidem, nebo některými dílčími činnostmi pod vedením pečující osoby. Tyto osoby nemohou samostatně bez dohledu pečující osoby pečovat o děti.

Uvědomujeme si, že péče o cizojazyčné děti nemusí být snadná, nemáme zatím zkušenosti

Dítě s odlišným mateřským jazykem má specifické potřeby. V tomto případě se však nejedná jen o děti s odlišným mateřským jazykem, ale o děti, které byly vystaveny traumatizujícím událostem, jejichž zpracování vyžaduje v každém případě základní pocit bezpečí a často také odbornou pomoc.

² cizinec doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisem z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem; v případě, že stát výpis obdobný výpisem z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců.

Stejně tak i adaptační proces je náročnou a stresující situací i pro malé děti ze zdravých rodin, mluvících a rozumějících česky, bez jakékoli jiné zátěže. Je třeba zvážit možnosti dětské skupiny a pečujících osob, také s ohledem na ostatní děti, které máme v péči a odpovědnost vůči rodičům, kterým jsme se zavázali službu poskytovat.

Ministerstvo školství připravilo informační materiál ke vzdělávání ukrajinských dětí včetně mateřských škol <https://www.edu.cz/methodology/vzdelavani-ukrajinskych-deti-v-cr/>.

Národní ústav duševního zdraví připravil příručku pro školy v době katastrofické události <https://www.edu.cz/methodology/prirucka-pro-skoly-ukrajina/>